รายงานการประเมิน

ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ 2568

โรงเรียนบ้านดอยจัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๓

468 ม.1 บ้านดอยจัน ต.โยนก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย 57150
โทร.092-5939253 E-MAIL:DOICHAN-SCHOOL@HOTMAIL.COM

คำนำ

การบริหารจัดการภาครัฐและภาคการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใสเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและความยั่งยืนขององค์กร โรงเรียนบ้านดอยจัน ตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กรให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับสินบน ซึ่งถือเป็นหนึ่งในรูปแบบของการทุจริตที่สร้างผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและความไว้วางใจของประชาชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ โรงเรียนบ้านดอยจัน ได้ดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนเพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการป้องกันที่เหมาะสมในการลดโอกาสการเกิดการทุจริต ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบในองค์กร

รายงานฉบับนี้รวบรวมข้อมูลและผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทรัพยากรบุคคล การอนุมัติและการให้บริการต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดการให้หรือรับสินบน โดยใช้กรอบการประเมินความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานสากลและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนบ้านดอยจัน นอกจากนี้ ยังได้พิจารณาปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อความเสี่ยง พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดการความเสี่ยงและมาตรการควบคุมที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต

การจัดทำรายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่นของโรงเรียนบ้านดอยจันในการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างถูกต้อง เป็นธรรม และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

ในโอกาสนี้ โรงเรียนบ้านดอยจัน ขอขอบคุณผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลและร่วมมือในการประเมินความเสี่ยงครั้งนี้ รวมถึงหน่วยงานภายนอกที่ให้คำแนะนำและสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้รายงานฉบับนี้มีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรในอนาคต

ท้ายนี้ โรงเรียนบ้านดอยจันหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและโปร่งใส ตลอดจนเป็นแนวทางในการป้องกันและลดความเสี่ยงการทุจริต เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

โรงเรียนบ้านดอยจัน

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
คำนำ		ก
สารบัญ		ข
ส่วนที่ ๑	**บทนำ**	๑
	หลักการและเหตุผล	๑
	วัตถุประสงค์	๘
	นิยามศัพท์เฉพาะ	๙
ส่วนที่ ๒	**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน**	๑๐
	- ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	๑๑
	- ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	๑๓
	- ขั้นตอนที่ ๓ วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	๑๕
	ตารางแสดงวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตรวมถึงแสดงผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๖
ภาคผนวก		๒๐
	คำสั่งที่เกี่ยวข้อง	๒๑

ส่วนที่ ๑
บทนำ

หลักการและเหตุผล

การดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบนของโรงเรียนบ้านดอยจัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการองค์กร การทุจริตในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้หรือรับสินบน ถือเป็นภัยคุกคามร้ายแรงที่บ่อนทำลายความเชื่อมั่นของสาธารณชน กัดกร่อนประสิทธิภาพของระบบการบริหารงาน และส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อการพัฒนาประเทศชาติในทุกมิติ ในฐานะที่โรงเรียนบ้านดอยจันเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจหลักในการบ่มเพาะทรัพยากรมนุษย์และสร้างสรรค์อนาคตของชาติ การยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และการบริหารงานที่ปราศจากการทุจริตจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งยวด เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมได้

การจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบนนี้ มิได้เป็นเพียงการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือนโยบายจากหน่วยงานกำกับดูแลเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการแสดงออกถึงความมุ่งมั่นของคณะผู้บริหาร บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายของโรงเรียนบ้านดอยจัน ในการร่วมกันสร้างสรรค์องค์กรที่เข้มแข็ง ปลอดภัยจากการทุจริต และพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริการสาธารณะที่ดีที่สุดเพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนโดยรวม

๑. ความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในบริบทของภาครัฐ

การทุจริตเป็นปัญหาสากลที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงและซับซ้อนต่อการพัฒนาประเทศในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือแม้กระทั่งความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคส่วนของภาครัฐ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน การทุจริตในภาครัฐจึงมิใช่เพียงแค่การกระทำที่ผิดกฎหมายและขัดต่อจริยธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นการบ่อนทำลายรากฐานของความเชื่อมั่นระหว่างภาครัฐกับประชาชน และเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในประเทศไทย รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตมาโดยตลอด และได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ มีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ อาทิ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจเพื่อทำหน้าที่ในการป้องกัน ปราบปราม และตรวจสอบการทุจริตโดยตรง นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับ ตั้งแต่ส่วนกลางไปจนถึงระดับท้องถิ่น และสถานศึกษา ดำเนินการตามมาตรการป้องกันการทุจริตอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง เพื่อสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับองค์กร

การทุจริตในรูปแบบของการให้หรือรับสินบน (Bribery) ถือเป็นหนึ่งในรูปแบบการทุจริตที่พบได้บ่อยและมีผลกระทบรุนแรงที่สุด เนื่องจากเป็นการบิดเบือนกลไกการทำงานปกติของระบบราชการ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เหมาะสม และการตัดสินใจที่มิได้อยู่บนพื้นฐานของประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ผลกระทบจากการทุจริตสินบนสามารถจำแนกได้ดังนี้:

- **ผลกระทบทางเศรษฐกิจ:** ทำให้ต้นทุนในการดำเนินงานของภาครัฐสูงขึ้น งบประมาณแผ่นดินถูกรั่วไหล ประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณลดลง และบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- **ผลกระทบทางสังคม:** ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม การเข้าถึงบริการสาธารณะที่ไม่เท่าเทียมกัน และบ่อนทำลายความเชื่อมั่นของประชาชนต่อสถาบันของรัฐ
- **ผลกระทบต่อองค์กร:** ทำลายภาพลักษณ์และชื่อเสียงขององค์กร ลดขวัญและกำลังใจของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และอาจนำไปสู่การลงโทษทางกฎหมายต่อผู้กระทำผิดและผู้บริหารที่ละเลยการกำกับดูแล
- **ผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ:** ขัดขวางการลงทุน การพัฒนานวัตกรรม และการสร้างสรรค์สังคมที่เป็นธรรมและยั่งยืน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การป้องกันและปราบปรามการทุจริตจึงมิใช่เพียงหน้าที่ของผู้บังคับใช้กฎหมายเท่านั้น แต่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ จำเป็นต้องเป็นผู้นำในการสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาล เพื่อให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรและอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนจะถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติอย่างแท้จริง

๒. ความจำเป็นในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในฐานะเครื่องมือเชิงรุก

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีประสิทธิภาพนั้น มิอาจจำกัดอยู่เพียงแค่การดำเนินการเมื่อเกิดการทุจริตขึ้นแล้วเท่านั้น หากแต่ต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินมาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันการเกิดการทุจริตตั้งแต่ต้น การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตขององค์กร

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการระบุ (Identify) วิเคราะห์ (Analyze) และประเมิน (Evaluate) ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานหรือกระบวนการต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจนำไปสู่การทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นสินบน ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการทุจริตที่มักจะแฝงตัวอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานปกติ และมีศักยภาพในการสร้างความเสียหายอย่างมหาศาลหากไม่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม

ประโยชน์ของการดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตสามารถสรุปได้ดังนี้:

- **ระบุจุดเสี่ยงและช่องโหว่:** การประเมินความเสี่ยงช่วยให้องค์กรสามารถมองเห็นและทำความเข้าใจถึงจุดอ่อนหรือช่องโหว่ที่มีอยู่ในระบบการควบคุมภายใน กระบวนการทำงาน หรือการตัดสินใจที่อาจเป็นโอกาสให้เกิดการทุจริตได้ การระบุจุดเสี่ยงเหล่านี้ตั้งแต่เนิ่น ๆ จะช่วยให้องค์กรสามารถแก้ไขหรืออุดช่องโหว่ได้อย่างทันท่วงที ก่อนที่จะเกิดความเสียหายขึ้นจริง
- **วิเคราะห์โอกาสและผลกระทบ:** กระบวนการประเมินความเสี่ยงจะมีการวิเคราะห์ถึงโอกาสที่จะเกิดการทุจริตในแต่ละกิจกรรมหรือกระบวนการ รวมถึงประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากความเสี่ยงนั้นกลายเป็นจริง การวิเคราะห์นี้ช่วยให้องค์กรสามารถจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง และจัดสรรทรัพยากรในการป้องกันได้อย่างเหมาะสมกับระดับความรุนแรงของความเสี่ยงนั้น ๆ
- **วางแผนและกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุม:** เมื่อทราบถึงจุดเสี่ยงและระดับความรุนแรงของความเสี่ยงแล้ว องค์กรจะสามารถวางแผนและกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ มาตรการเหล่านี้อาจรวมถึงการปรับปรุงกระบวนการทำงาน การเสริมสร้างระบบการตรวจสอบภายใน การกำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน และการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันการทุจริต

- **ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง:** การประเมินความเสี่ยงมิใช่กระบวนการที่ทำเพียงครั้งเดียวแล้วจบไป แต่เป็นวงจรที่ต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการที่กำหนดไว้นั้นยังคงมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การติดตามผลจะช่วยให้องค์กรสามารถปรับปรุงมาตรการป้องกันและควบคุมให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ
- **ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใสและรับผิดชอบ:** การที่องค์กรให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นการส่งสัญญาณที่ชัดเจนไปยังบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่า องค์กรให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์สุจริตและความโปร่งใส ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบร่วมกันในการป้องกันการทุจริต

ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือเชิงรุกที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับองค์กร ลดโอกาสการเกิดการทุจริต และส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนในการดำเนินงานขององค์กรในระยะยาว

๓. แนวคิดและกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต: ทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริต (Fraud Triangle)

การทำความเข้าใจถึงสาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการออกแบบมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ แนวคิดสำคัญที่ใช้เป็นกรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตอย่างแพร่หลาย คือ **ทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริต (Fraud Triangle)** ซึ่งพัฒนาโดย Donald R. Cressey นักสังคมวิทยาและนักอาชญาวิทยา ทฤษฎีนี้อธิบายว่าการทุจริตจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีปัจจัยหลักสามประการมาบรรจบกัน ได้แก่ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ โอกาส และการหาเหตุผลสนับสนุน

ปัจจัยทั้งสามประการในทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริต มีรายละเอียดดังนี้:

๓.๑ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (Pressure/Incentive): ปัจจัยนี้หมายถึงสถานการณ์หรือความต้องการส่วนบุคคลที่ผลักดันให้บุคคลกระทำการทุจริต เพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรลุเป้าหมายบางอย่างที่ตนเองเผชิญอยู่ แรงกดดันอาจเป็นได้ทั้งแรงกดดันทางการเงิน เช่น หนี้สิน ค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิด ความต้องการที่จะมีฐานะทางการเงินที่ดีขึ้น หรือแรงกดดันที่ไม่ใช่ทางการเงิน เช่น ความกดดันจากเป้าหมายการทำงานที่ไม่สมจริง ความต้องการการยอมรับทางสังคม ความรู้สึกว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือแม้กระทั่งการติดการพนันหรือยาเสพติด ในบริบทขององค์กรภาครัฐ แรงกดดันอาจมาจากเป้าหมายการทำงานที่เร่งด่วน การขาดแคลนงบประมาณ แต่ต้องบรรลุผลงานตามที่กำหนด หรือความต้องการส่วนตัวของบุคลากรที่ต้องการผลประโยชน์ที่ไม่ชอบธรรม

๓.๒ โอกาส (Opportunity): ปัจจัยนี้หมายถึงช่องโหว่ในระบบการควบคุมภายใน กระบวนการทำงานที่ไม่รัดกุม หรือการขาดการตรวจสอบที่เพียงพอ ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถกระทำการทุจริตได้โดยไม่ถูกตรวจพบหรือถูกลงโทษ โอกาสในการทุจริตมักจะเกิดขึ้นในจุดที่มีการควบคุมภายในที่อ่อนแอ การแบ่งแยกหน้าที่ไม่ชัดเจน การขาดการกำกับดูแล การไม่มีระบบการตรวจสอบถ่วงดุล หรือการที่บุคลากรมีอำนาจในการตัดสินใจโดยปราศจากการตรวจสอบ โอกาสยังอาจเกิดขึ้นจากการที่บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในระบบงานเป็นอย่างดี และสามารถใช้ความรู้นั้นในการหลีกเลี่ยงการตรวจจับได้ ในโรงเรียน โอกาสอาจเกิดขึ้นในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงิน การบริหารพัสดุ หรือการรับเงินบริจาค หากไม่มีการควบคุมที่รัดกุม

๓.๓ การหาเหตุผลสนับสนุน (Rationalization): ปัจจัยนี้หมายถึงกระบวนการทางความคิดที่บุคคลใช้เพื่อทำให้การกระทำทุจริตของตนเองดูเป็นสิ่งที่ยอมรับได้หรือสมเหตุสมผลในสายตาของตนเอง เพื่อลดความรู้สึกผิดหรือความขัดแย้งทางจริยธรรมที่เกิดขึ้น การหาเหตุผลสนับสนุนอาจอยู่ในรูปแบบของการคิดว่า "ทุกคนก็ทำกัน" "ฉันสมควรได้รับสิ่งนี้" "ฉันจะคืนเงินเมื่อมีโอกาส" "องค์กรไม่ได้เสียหายอะไรมาก" หรือ "ฉันทำเพื่อครอบครัว" การหาเหตุผลสนับสนุนนี้เป็นกลไกทางจิตวิทยาที่ช่วยให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินพฤติกรรมทุจริตต่อไปได้โดยไม่รู้สึกผิดมากนัก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตโดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริตนี้ จะช่วยให้องค์กรสามารถวิเคราะห์ปัจจัยทั้งสามประการที่อาจนำไปสู่การทุจริตได้อย่างครอบคลุม และสามารถออกแบบมาตรการป้องกันและควบคุมที่มุ่งเน้นการลดหรือขจัดปัจจัยเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การลดแรงกดดันทางการเงินผ่านการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรม การอุดช่องโหว่ในระบบควบคุมภายในเพื่อลดโอกาส และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งเพื่อลดการหาเหตุผลสนับสนุนในการทุจริต

๔. ความสำคัญของการประเมินความเสี่ยงในบริบทเฉพาะของโรงเรียนบ้านดอยจัน

โรงเรียนบ้านดอยจันเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ และเป็นกลไกหลักในการส่งเสริมการศึกษาให้กับเยาวชนในชุมชน การดำเนินงานของโรงเรียนจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงแค่การจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการบริหารจัดการงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และการให้บริการแก่ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกระบวนการที่อาจมีความเสี่ยงต่อการทุจริตหากไม่มีการกำกับดูแลที่รัดกุม

ในบริบทเฉพาะของโรงเรียนบ้านดอยจัน การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบนมีความสำคัญอย่างยิ่งด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้:

๔.๑ การเป็นองค์กรภาครัฐที่บริหารจัดการทรัพยากรสาธารณะ: โรงเรียนบ้านดอยจันได้รับจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรจากภาครัฐ ซึ่งเป็นเงินภาษีของประชาชน ดังนั้น การบริหารจัดการทรัพยากรเหล่านี้จึงต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้ การประเมินความเสี่ยงจะช่วยให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรทุกบาททุกสตางค์จะถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาของนักเรียนอย่างแท้จริง และปราศจากการรั่วไหลอันเนื่องมาจากการทุจริตสินบน

๔.๒ การสร้างความไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชน: ผู้ปกครองมอบความไว้วางใจให้โรงเรียนดูแลบุตรหลานและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การบริหารงานที่โปร่งใสและปราศจากการทุจริตเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและรักษาความไว้วางใจนี้ หากเกิดกรณีการทุจริตขึ้นในโรงเรียน ย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของโรงเรียนในสายตาของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งอาจบั่นทอนความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ได้

๔.๓ การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมจริยธรรม: โรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันดีงามให้กับนักเรียน หากบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริต ย่อมเป็นการบ่อนทำลายหลักการที่พร่ำสอน และอาจส่งผลกระทบเชิงลบต่อทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนในอนาคต การแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการต่อต้านการทุจริตจึงเป็นการสร้างแบบอย่างที่ดีและเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างพลเมืองที่ดีของชาติ

๔.๔ ความเสี่ยงเฉพาะในกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน: แม้โรงเรียนอาจดูเป็นองค์กรขนาดเล็ก แต่ก็มีความเสี่ยงในการทุจริตสินบนในหลายกระบวนการที่สำคัญ อาทิ:

- **การจัดซื้อจัดจ้าง:** การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การจ้างเหมาบริการ หรือการก่อสร้าง/ปรับปรุงอาคารสถานที่ ซึ่งอาจมีความเสี่ยงเรื่องการเรียกรับสินบนหรือการเอื้อประโยชน์
- **การบริหารจัดการงบประมาณและค่าใช้จ่าย:** การเบิกจ่ายเงิน การอนุมัติค่าใช้จ่าย หรือการบริหารเงินรายได้สถานศึกษา ซึ่งอาจมีความเสี่ยงเรื่องการทุจริตเงินหรือการใช้จ่ายที่ไม่โปร่งใส
- **การบริหารทรัพยากรบุคคล:** การรับสมัครบุคลากร การพิจารณาความดีความชอบ หรือการโยกย้ายตำแหน่ง ซึ่งอาจมีความเสี่ยงเรื่องการเรียกรับสินบนเพื่อแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์
- **การให้บริการแก่ผู้ปกครองและนักเรียน:** เช่น การรับเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ การจัดกิจกรรมพิเศษ หรือการรับเงินบริจาค ซึ่งอาจมีความเสี่ยงหากไม่มีระบบการตรวจสอบที่ชัดเจน

๔.๕ การปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบายภาครัฐ: การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นข้อกำหนดตามนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ การดำเนินการนี้จึงเป็นการแสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎหมายและธรรมาภิบาลที่ดีของหน่วยงานภาครัฐ

ด้วยเหตุผลเหล่านี้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบนจึงมิใช่เพียงแค่กิจกรรมที่ต้องทำตามระเบียบเท่านั้น แต่เป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนบ้านดอยจันสามารถระบุช่องโหว่ จัดการกับความเสี่ยง และเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และปราศจากการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

๕. แนวทางการดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบนของโรงเรียนบ้านดอยจัน

เพื่อให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบนของโรงเรียนบ้านดอยจัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นไปอย่างมีระบบ ครอบคลุม และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โรงเรียนจะดำเนินการตามแนวทางและขั้นตอนที่ได้มาตรฐานสากลและเหมาะสมกับบริบทขององค์กร โดยมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้:

๕.๑ การจัดตั้งคณะทำงานประเมินความเสี่ยง: โรงเรียนจะแต่งตั้งคณะทำงานประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรจากหน่วยงานหรือกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การเงิน การพัสดุ และการบริการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน รวมถึงผู้บริหารที่มีอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อให้มั่นใจว่าคณะทำงานมีความเข้าใจในกระบวนการทำงานและสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน

๕.๒ การกำหนดขอบเขตและระเบียบวิธีวิเคราะห์ความเสี่ยง: คณะทำงานจะร่วมกันกำหนดขอบเขตของการประเมิน โดยเน้นที่กระบวนการและกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดสินบน เช่น กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงบประมาณ การบริหารพัสดุ และการรับเงินบริจาค นอกจากนี้ จะมีการกำหนดระเบียบวิธีวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ชัดเจน เช่น การใช้เกณฑ์การประเมินโอกาสและผลกระทบ การจัดทำแผนผังกระบวนการ (Process Flow) และการใช้แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์บุคลากร

๕.๓ การระบุความเสี่ยงในกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับสินบน: ในขั้นตอนนี้ คณะทำงานจะดำเนินการทบทวนและวิเคราะห์กระบวนการทำงานหลักของโรงเรียนอย่างละเอียด เพื่อระบุจุดอ่อน ช่องโหว่ หรือสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การให้หรือรับสินบน โดยจะพิจารณาจากปัจจัยในทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริต (แรงกดดัน โอกาส การหาเหตุผลสนับสนุน) พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากเหตุการณ์ในอดีต (ถ้ามี) หรือข้อเสนอแนะจากบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๕.๔ การวิเคราะห์และประเมินระดับความเสี่ยง: เมื่อระบุความเสี่ยงได้แล้ว คณะทำงานจะทำการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละรายการ โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ (เช่น สูง ปานกลาง ต่ำ) เพื่อให้ได้ระดับความเสี่ยงที่ชัดเจน (เช่น ความเสี่ยงสูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ) การประเมินนี้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงได้อย่างเป็นรูปธรรม

๕.๕ การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงและกำหนดมาตรการตอบโต้: จากผลการประเมินระดับความเสี่ยง โรงเรียนจะจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยให้ความสำคัญกับความเสี่ยงที่มีระดับสูงก่อน จากนั้นจึงร่วมกันกำหนดมาตรการตอบโต้ (Treatment Plan) ที่เหมาะสมสำหรับความเสี่ยงแต่ละรายการ มาตรการตอบโต้อาจรวมถึงการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การลดความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง หรือการยอมรับความเสี่ยง โดยมุ่งเน้นการลดโอกาสในการเกิดสินบนและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

๕.๖ การกำหนดแผนบริหารความเสี่ยงและมาตรการควบคุมที่ชัดเจน: มาตรการตอบโต้ที่กำหนดไว้จะถูกนำมาจัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยง ซึ่งระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างชัดเจน มาตรการควบคุมอาจรวมถึงการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน การเพิ่มขั้นตอนการอนุมัติ การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มความโปร่งใส การฝึกอบรมบุคลากร และการส่งเสริมช่องทางการแจ้งเบาะแส

๕.๗ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง: การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการที่กำหนดไว้นั้นยังคงมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป คณะทำงานจะมีการประชุมทบทวนผลการดำเนินงานเป็นระยะ และปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงตามความจำเป็น เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การดำเนินการตามแนวทางข้างต้นจะช่วยให้โรงเรียนบ้านดอยจันสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตในประเด็นสินบนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สังคมที่โปร่งใสและเป็นธรรม

๖. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบน

การดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของโรงเรียนบ้านดอยจันอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ จะนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่สำคัญและยั่งยืนต่อองค์กร บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนโดยรวม ดังต่อไปนี้:

๖.๑ ลดโอกาสและความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตสินบน: การระบุและจัดการกับช่องโหว่ในกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ จะช่วยลดโอกาสที่บุคลากรจะกระทำการทุจริตสินบนได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีความปลอดภัยและปราศจากความเสี่ยงด้านการทุจริตมากขึ้น

๖.๒ เสริมสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ: กระบวนการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดมาตรการควบคุมที่ชัดเจน จะช่วยเพิ่มระดับความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้ทุกฝ่ายสามารถตรวจสอบและติดตามการทำงานได้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับ

๖.๓ สร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: การที่โรงเรียนแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการต่อต้านการทุจริตและมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และสาธารณชนโดยรวม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนและการดำเนินงานของโรงเรียนในระยะยาว

๖.๔ พัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืน: การมีส่วนร่วมในการประเมินความเสี่ยงและการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการทุจริต จะช่วยปลูกฝังค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส และความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในหมู่บุคลากรทุกระดับ ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งและยั่งยืน

๖.๕ สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง: การดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นการปฏิบัติตามนโยบายและข้อกำหนดของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นไปตามมาตรฐานการกำกับดูแลที่ดี

๖.๖ เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากร: เมื่อความเสี่ยงด้านการทุจริตลดลง การใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากรของโรงเรียนก็จะมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรทุกส่วนจะถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

๖.๗ ยกระดับภาพลักษณ์และชื่อเสียงของโรงเรียน: การเป็นองค์กรที่ปราศจากการทุจริตและยึดมั่นในธรรมาภิบาล จะช่วยยกระดับภาพลักษณ์และชื่อเสียงของโรงเรียนบ้านดอยจันให้เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพและนักเรียนที่มีศักยภาพในอนาคต

บทสรุป

การจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของโรงเรียนบ้านดอยจัน จึงมิได้เป็นเพียงภารกิจประจำปีเท่านั้น หากแต่เป็นพันธกิจอันสำคัญยิ่งที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นอันแรงกล้าของโรงเรียนในการยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการให้มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และปราศจากการทุจริตในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตสินบนที่อาจบ่อนทำลายรากฐานของความไว้วางใจและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

การดำเนินการตามหลักการและเหตุผลที่ได้นำเสนอในเอกสารฉบับนี้ จะเป็นรากฐานสำคัญในการระบุ วิเคราะห์ และจัดการกับความเสี่ยงด้านการทุจริตได้อย่างเป็นระบบและครอบคลุม ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมที่มีประสิทธิผลสูงสุด อันจะส่งผลให้โรงเรียนบ้านดอยจัน เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง มีธรรมาภิบาล และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการทรัพยากรสาธารณะเพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของโรงเรียนบ้านดอยจัน

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของโรงเรียนบ้านดอยจันเป็นไปอย่างมีทิศทางและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้อย่างชัดเจน ดังนี้:

๑. **เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับสินบนในกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน:** วัตถุประสงค์นี้มุ่งเน้นการสำรวจและทำความเข้าใจอย่างละเอียดถึงกิจกรรมและกระบวนการทั้งหมดของโรงเรียน ตั้งแต่การวางแผน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารจัดการงบประมาณ การบริหารบุคลากร การให้บริการนักเรียนและผู้ปกครอง ไปจนถึงการบริหารจัดการทรัพย์สินและพัสดุ เพื่อค้นหาจุดอ่อน ช่องโหว่ หรือสถานการณ์ที่อาจเอื้อให้เกิดการให้หรือรับสินบนได้ การระบุความเสี่ยงจะดำเนินการผ่านการทบทวนเอกสาร การสัมภาษณ์บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน การจัดประชุมระดมสมอง และการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลัง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและแม่นยำที่สุด

๒. **เพื่อประเมินระดับความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการทุจริตในประเด็นสินบน:** หลังจากระบุความเสี่ยงได้แล้ว จะมีการประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงแต่ละรายการ โดยพิจารณาจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ที่จะเกิดขึ้นหากความเสี่ยงนั้นกลายเป็นจริง การประเมินจะใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงได้อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถจัดสรรทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมกับระดับความสำคัญนั้น ๆ ผลกระทบที่พิจารณาจะครอบคลุมทั้งด้านการเงิน ชื่อเสียง การดำเนินงาน และความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๓. **เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมและแนวทางป้องกันการทุจริตสินบนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ:** จากผลการประเมินความเสี่ยง โรงเรียนจะดำเนินการออกแบบและกำหนดมาตรการควบคุม (Control Measures) ที่เฉพาะเจาะจงและเหมาะสมกับลักษณะของความเสี่ยงแต่ละประเภท มาตรการเหล่านี้อาจรวมถึงการปรับปรุงระเบียบปฏิบัติ การเพิ่มขั้นตอนการตรวจสอบ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำกับดูแล การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและจริยธรรมให้แก่บุคลากร และการสร้างกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนและการแจ้งเบาะแสการทุจริตที่เชื่อถือได้ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดโอกาสในการเกิดสินบนให้เหลือน้อยที่สุด

๔. **เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส:** การประเมินความเสี่ยงมิได้เป็นเพียงกระบวนการทางเทคนิค แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง การที่บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการระบุและจัดการความเสี่ยงจะช่วยสร้างความตระหนักรู้ถึงภัยของการทุจริต และกระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติในระยะยาว ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมกลายเป็นค่านิยมหลักในการปฏิบัติงานของโรงเรียน

๕. **เพื่อสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมกันของบุคลากรทุกระดับในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต:** วัตถุประสงค์นี้เน้นการสร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้ให้แก่บุคลากรทุกคน ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู บุคลากรสนับสนุน ไปจนถึงนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับความสำคัญของการต่อต้านการทุจริต การทำความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการป้องกันสินบน และการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสหรือให้ข้อมูลที่เป็น

ประโยชน์ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นความรับผิดชอบของทุกคนในองค์กร

การบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้จะช่วยให้โรงเรียนบ้านดอยจันสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนไปสู่ความเป็นเลิศด้านธรรมาภิบาล

คำนิยาม ศัพท์เฉพาะ

ศัพท์เฉพาะ/คำนิยาม ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และประพฤติมิชอบหรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง /ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง การทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจาก ๒ ปัจจัยคือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
สินบน	ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคลเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

ส่วนที่ ๒
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ และความเชื่อมั่นของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตในรูปแบบของการให้หรือรับสินบน ซึ่งเป็นการกระทำที่บ่อนทำลายหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ในฐานะที่โรงเรียนบ้านดอยจันเป็นหน่วยงานการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการศึกษาของชาติ การยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และการบริหารงานที่ปราศจากการทุจริตจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งยวด เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมได้

โรงเรียนบ้านดอยจันได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. **๒๕๖๘** โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อระบุ วิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานหรือกระบวนการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่อาจนำไปสู่การทุจริต โดยเฉพาะในประเด็นสินบน ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการทุจริตที่พบได้บ่อยและมีผลกระทบรุนแรง การประเมินความเสี่ยงนี้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถระบุจุดเสี่ยงและช่องโหว่ที่อาจเป็นโอกาสให้เกิดการทุจริต วิเคราะห์โอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมหรือกระบวนการ วางแผนและกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม และติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริตอย่างต่อเนื่อง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในครั้งนี้ อาศัยแนวคิดและกรอบการประเมินที่เป็นมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริต (**Fraud Triangle**) ซึ่งประกอบด้วย ๓ ปัจจัยหลัก ได้แก่ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (**Pressure/Incentive**) โอกาส (**Opportunity**) และการหาเหตุผลสนับสนุน (**Rationalization**) โดยจะนำปัจจัยเหล่านี้มาพิจารณาควบคู่กับการวิเคราะห์กระบวนการทำงานหลักของโรงเรียนใน ๒ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ **๑)** การจัดซื้อจัดจ้าง และ **๒)** การบริหารงานบุคคล เพื่อให้สามารถระบุความเสี่ยงได้อย่างครอบคลุมและแม่นยำ

ผลจากการประเมินความเสี่ยงในครั้งนี้ จะนำไปสู่การกำหนดมาตรการควบคุมและแนวทางป้องกันการทุจริตสินบนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส รวมถึงสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมกันของบุคลากรทุกระดับในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต อันจะนำมาซึ่งความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านดอยจันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียนและสังคมโดยรวม

โรงเรียนบ้านดอยจันดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ๒ ประเด็น คือ ๑) **การจัดซื้อจัดจ้าง** และ ๒) **การบริหารงานบุคคล** โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงอาศัยขั้นตอนหลักในการประเมิน ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๓. วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงโรงเรียนบ้านดอยจันได้ดำเนินการกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาสที่จะเกิดการทุจริต และด้านผลกระทบ และกำหนดการให้คะแนน ทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียดดังนี้

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถ แบ่งเป็นผลกระทบทางงานการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๑ ครั้งต่อปี

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดการฟ้องร้องต่อศาลหรือหน่วยงานกำกับดูแลมีองค์กรตรวจสอบความเสียหาย
๔	ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและเสนอข่าวสาร
๓	มีการส่งเรื่องร้องเรียนและถูกตั้งคำถามในการทำงาน
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงบุคลากรภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน หรือแจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่ปรากฏ

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Degree of Risk)

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่ จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk: H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk: M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑-๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ X

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
สูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	**สีแดง**
สูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	**สีส้ม**
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุม ความเสี่ยง	**สีเหลือง**
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	**สีเขียว**

Risk Score					
โอกาสเกิด	**ผลกระทบ**				
	๑	**๒**	**๓**	**๔**	**๕**
๕	**สูง**	**สูง**	**สูงมาก**	**สูงมาก**	**สูงมาก**
๔	**ปานกลาง**	**ปานกลาง**	**สูง**	**สูงมาก**	**สูงมาก**

๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่า มีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน ให้ละเอียดและชัดเจน มากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนงานหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงานอาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ ไม่ยอมรับ หรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยง จากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้ เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงาน เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

โรงเรียนบ้านดอยจันได้ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประกอบด้วย ๒ ประเด็น ได้แก่ ๑) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้างและ ๒) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล จึงได้กำหนดเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ดังนี้

การวิเคราะห์และการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของโรงเรียนบ้านดอยจัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต รวมถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต จึงนำเสนอประเด็นการวิเคราะห์ ดังนี้

ที่	แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	Likelihood โอกาส	Impact ผลกระทบ	Risk Score ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑	**โครงการอาหารกลางวัน**	อาจจะมีการกำหนดคุณลักษณะและแบบรูปรายการวัสดุของผู้จัดจำหน่ายหรือผู้รับจ้างที่ต้องการจัดซื้อจัดจ้างที่เอื้อหรือใกล้เคียงกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๑	๑	(๑) ต่ำ
		อาจมีการตรวจรับพัสดุที่ไม่ได้ตรวจสอบอย่างแน่ชัดเพื่อสะดวกและง่ายต่อการดำเนินงาน	๑	๑	๑	(๑) ต่ำ
๒	**การจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน**	อาจมีการจัดทำราคากลางในการจัดหาพัสดุที่ทำการจัดซื้อจัดจ้างให้ตรงหรือใกล้เคียงกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๑	๑	(๑) ต่ำ
๓	**ด้านการบริหารงานบุคคล**	อาจมีช่วยเหลือผู้เข้าสอบสอบสัมภาษณ์บุคคลในตำแหน่งนักการภารโรงประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑	๑	๑	(๑) ต่ำ

จากตารางประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของโรงเรียนบ้านดอยจัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ สามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๑ ระดับ คือ ต่ำ

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
ต่ำ (Low)	๑ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	**สีเขียว**

ขั้นตอนที่ ๓ วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

วิธีการ หมายถึง วิธีแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกในลำดับต่อมามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุดและประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับ ความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน มาประกอบด้วยการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำ การประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน

คำอธิบายการประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความ**เข้มแข็ง**และดำเนินไปได้อย่าง**เหมาะสม**ซึ่งช่วยให้**เกิดความมั่นใจ**ได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยัง**ขาดประสิทธิภาพ**ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญแต่ก็**ควรมีการปรับปรุง**เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุม**ไม่ได้มาตรฐาน**ที่ยอมรับได้เนื่องจาก**มีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล**การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

การประเมินมาตรการดำเนินการเพื่อพิจารณาจัดทำหรือปรับปรุงมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยง การทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดหรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบว่ารูปแบบการทุจริตหรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ไปตามวงจร PDCA

โรงเรียนบ้านดอยจันจึงได้กำหนดวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตรวมถึงแสดงผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

ตารางแสดงวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตรวมถึงแสดงผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ผลกระทบ			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	L	I	Risk Score ระดับความเสี่ยง		
๑. ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง **๑.๑ โครงการอาหารกลางวัน**					
๑)อาจจะมีการกำหนดคุณลักษณะและแบบรูปรายการวัสดุของผู้จัดจำหน่ายหรือผู้รับจ้างที่ต้องการจัดซื้อจัดจ้างที่เอื้อหรือใกล้เคียงกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๑	๑	๑.จัดทำประกาศเจตจำนงสุจริตของโรงเรียนและกรรมการทุกฝ่าย ๒.สร้างความตระหนักรู้ในการดำเนินการจัดซื้อที่ถูกต้องตามระเบียบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ๓.จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและขอบเขตงาน (TOR) อย่างถูกต้อง เหมาะสม โดยไม่เอื้อหรือใกล้เคียงกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง ๔.เปิดเผยคุณลักษณะและแบบรูปรายการของผู้จัดจำหน่ายหรือผู้รับจ้างและวิธีการคัดเลือกต่อสาธารณะ	โรงเรียนบ้านดอยจันได้จัดทำประกาศเจตจำนงค์สุจริตของโรงเรียนและกรรมการทุกฝ่ายได้รับทราบการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและขอบเขตงาน (TOR) และเปิดเผยคุณลักษณะและแบบรูปรายการของผู้จัดจำหน่ายหรือผู้รับจ้างและวิธีการคัดเลือกต่อสาธารณะ โดยยึดแนวทางการดำเนินงานโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นกรอบในการดำเนินงาน

เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ผลกระทบ			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	L	I	Risk Score ระดับความเสี่ยง		
					นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาบุคลากรในการป้องกันและปราบปราม การทุจริต และสร้างค่านิยมไม่ทนต่อการทุจริต ปลูกจิตสำนึกคิดพอเพียงส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ไม่ที่เอื้อหรือใกล้เคียงกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
๒)อาจมีการตรวจรับพัสดุที่ไม่ได้ตรวจสอบอย่างแน่ชัดเพื่อสะดวกและง่ายต่อการดำเนินงาน	๑	๑	๑	๑.สร้างความตระหนักรู้ในหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับบุคลากรเพื่อป้องกันการละเว้นหรือละเลยการตรวจรับพัสดุ ๒.จัดทำคำสั่งและรายละเอียดพร้อมสื่อสารทำความเข้าใจกับครูในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัด	โรงเรียนบ้านดอยจันได้สร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรในการป้องกันการทุจริต และสร้างค่านิยมไม่ทนต่อการทุจริต ปลูกจิตสำนึกคิดพอเพียง รวมถึงจัดทำคำสั่งและรายละเอียดพร้อมสื่อสารทำความเข้าใจกับครูในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัด ส่งผลให้ โรงเรียนมีการตรวจรับพัสดุที่ถูกต้อง ตรงตามที่กำหนด โปร่งใสและตรวจสอบได้ไม่มีการกระทำที่นอกหนือจากระเบียบหรือที่เกี่ยวข้อง

เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ผลกระทบ			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	L	I	Risk Score ระดับความเสี่ยง		
๑.๒ การจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน					
อาจมีการจัดทำราคากลางในการจัดหาพัสดุที่ทำการจัดซื้อจัดจ้างให้ตรงหรือใกล้เคียงกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๑	๑	๑.สร้างความตระหนักปลูกจิตสำนึกให้กับบุคลากร ๒. กำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดทำราคากลางในการจัดหาพัสดุที่ทำการจัดซื้อจัดจ้าง	โรงเรียนบ้านดอยจันได้กำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดทำราคากลางในการจัดหาพัสดุที่ทำการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีแนวทางการดำเนินงานโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นกรอบในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังมีการเสริมสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในการป้องกันการทุจริตและสร้างค่านิยมไม่ทนต่อการทุจริต ปลูกจิตสำนึกคิดพอเพียงส่งผลให้ไม่มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่กำหนดคุณลักษณะที่ตรงหรือใกล้เคียงกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ผลกระทบ			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	L	I	Risk Score ระดับความเสี่ยง		
๒. ด้านการบริหารงานบุคคล					
อาจมีช่วยเหลือผู้เข้าสอบสอบสัมภาษณ์บุคคลในตำแหน่งนักการภารโรง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑	๑	๑	๑.จัดทำมาตรการป้องกันการทุจริตในการคัดเลือกสอบสัมภาษณ์ ๒. จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัด และประเด็นการพิจารณาและเกณฑ์การสัมภาษณ์โดยละเอียด ๓.จัดหาคณะกรรมการสอบสัมภาษณ์ในทางลับโดยต้องไม่มีผู้เกี่ยวข้องกับผู้สอบ	โรงเรียนบ้านดอยจันสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในการป้องกันการทุจริตและสร้างมาตรการและค่านิยมไม่ทนต่อการทุจริตและมีมาตรการป้องกันการทุจริตในการคัดเลือกสอบสัมภาษณ์มีการจัดทำเกณฑ์ตัวชี้วัดและประเด็นการพิจารณาและเกณฑ์การสัมภาษณ์ที่ละเอียดและจัดหาคณะกรรมการสอบสัมภาษณ์ในทางลับโดยไม่มีผู้เกี่ยวข้องกับผู้สอบส่งผลให้ไม่มีการทุจริตหรือช่วยเหลือผู้เข้าสอบแต่อย่างใดโปร่งใสตรวจสอบได้

ภาคผนวก

คำสั่งโรงเรียนบ้านดอยจัน
ที่ ๐๓๙ / ๒๕๖๘
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นเกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของโรงเรียนบ้านดอยจันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๓ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการองค์กร จึงต้องมีการดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้มีความสมบูรณ์และเป็นรูปธรรม

อาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อบังคับและกฎหมายอื่น ๆ ที่ใช้ในการบริหารราชการของสถานศึกษา จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ ดังรายชื่อต่อไปนี้

คณะกรรมการดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นเกี่ยวข้องกับสินบน

๑. นายเอราวรรณ์ ขัตติวัง	ประธานกรรมการ
๒. นางกัลยาณี กันธิพันธุ์	รองประธานกรรมการ
๓. นางกุหลาบ ปัญญาผ่องใส	กรรมการ
๔. นางสาวพิสมัย ฟุ้งสิริสัมพันธ์	กรรมการ
๕. นางสาวกิตติยา บุญธรรม	กรรมการ
๖. นางสาวมาลี ดีน้อย	กรรมการ
๗. นายกฤษฎา เจริญวัย	กรรมการ
๘. นายฉัตรชัย วิสามารถ	กรรมการ
๙. นางสาวนิตยา หันนวนศรี	กรรมการ
๑๐. นางสาวพนิดา วรรณสอน	กรรมการ
๑๑. นางสุภารัตน์ จอมสัก	กรรมการ
๑๒. นางสาวโยธกา ราคะใจ	กรรมการ
๑๓. นางสาวนีรนุช โรงสะอาด	กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่

๑. ศึกษานโยบาย แนวทาง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยเฉพาะในประเด็นสินบน ทั้งในระดับประเทศและระดับหน่วยงาน เพื่อให้การจัดทำรายงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง

๒. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กระบวนการปฏิบัติงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนบ้านดอยจันอย่างรอบด้าน เพื่อระบุจุดเสี่ยงและช่องโหว่ที่อาจนำไปสู่การทุจริตในประเด็นสินบน

๓. ประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบนตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนที่ความเสี่ยง (Risk Map) เพื่อแสดงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงแต่ละรายการ

๔. จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการควบคุมและแนวทางป้องกันเพื่อลดความเสี่ยง

๕. นำเสนอรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตฯ ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อพิจารณาอนุมัติ และใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงและกำหนดนโยบายป้องกันการทุจริตของโรงเรียน

๖. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการโรงเรียน หรือตามความเหมาะสมของสถานการณ์ เพื่อสนับสนุนให้การจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งนี้ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและบรรลุวัตถุประสงค์

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ลงชื่อ

(นายเอราวรรณ์ ขัตติวัง)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอยจัน